

جنگ و بحران ترکیه

بهرام رحمانی

bamdadpress@swipnet.se

آمریکا و بریتانیا، در جنگ علیه عراق، هیچ معیار بین‌المللی و قوانین جنگی را به رسمیت نمی‌شناسند و با بی‌رحمی تمام شهرها، روستاها، شبکه‌های آب و برق، جاده‌ها، پل‌ها، کارخانه‌ها، مدارس و بیمارستان‌ها را با سلاح‌های کشتار جمعی با خاک یک‌سان می‌سازند. در برخی از مناطق بغداد، بصره، ناصریه، ام‌القصر، فاو و... در اثر بمباران‌های مداوم آب و برق قطع شده است و مردم در معرض قحطی و گرسنگی و بیماری‌های مسری قرار دارند. بچه‌ها و کودکان و زنان و بیماران با انفجارهای هولناک آسیب‌هایی که می‌بینند به سادگی از عوارض و عواقب بعدی آن‌ها نخواهند شد.

قتل عام مردم بصره، با بمب‌های خوشه‌ای آتش‌زا

آمریکا و مدافعین و مبلغین این جنگ خونین، ادعا می‌کنند که هدف این جنگ از بین بردن سلاح‌های کشتار جمعی، برکناری «دیکتاتوری» و برقراری «دموکراسی» و تامین «امنیت» منطقه است. اما واقعیت‌ها با این ادعاها مغایر و ۱۸۰ درجه متفاوت است. یکی از سلاح‌های کشتار جمعی بمب‌های خوشه‌ای آتش‌زا است که پس از جنگ جهانی دوم، عدم استفاده از آن‌ها در کنفرانس‌ها و قوانین بین‌المللی مورد بحث قرار گرفته است. این بمب‌ها هنگامی که به زمین نزدیک می‌شوند به اندازه نارنجک‌های دستی منفجر می‌شوند؛ ضایعات انسانی گسترده‌ای به بار می‌آورند و از هر ده بمب یکی منفجر نمی‌شود و به محض برخوردی منفجر می‌گردد. یعنی پس از جنگ نیز مناطقی که از این بمب‌ها استفاده شده است برای عبور و مرور خطرناک است.

دیروز یک‌شنبه ۲۳ مارس ۲۰۰۳، به دلیل این که نیروهای زمینی و توپخانه آمریکا و بریتانیا، با مقاومت نیروهای عراقی برای تسخیر بصره روبه‌رو شدند، هواپیماها بمب‌های خوشه‌ای خود را بر سر مردم بصره ریختند و بنا به گزارش‌های اولیه خبرگزاری‌ها ۷۷ نفر از مردم این شهر که اکثر آن‌ها زنان و کودکان بودند تکه پاره شدند و ۳۶۶ تن دیگر نیز به شدت زخمی گردیدند.

بصره، دومین شهر بزرگ عراق است که دو میلیون نفر جمعیت دارد. چهار روز است که آب و برق آن قطع شده است و گرمای هوا به بالای ۴۰ درجه می‌رسد. تصور کنید که بمباران‌ها هوایی، توپخانه‌ای

و موشک‌های زمین به زمین، با گرمای نفس‌گیر و قطعی و گرسنگی چه وحشت در این شهر حاکم کرده است؟! این یک فاجعه عظیم انسانی و آگاهانه و عامدانه کشتار مردم یک شهر است. سایت اینترنتی بی‌بی‌سی، روز چهارشنبه ۲۵ مارس، در رابطه با جنگ در شهر بصره نوشت: «در خلال روزهای اخیر، نیروهای مشترک بریتانیایی و آمریکایی در اطراف شهر بصره با گروه‌های شبه نظامی عراقی درگیر نبرد بوده و هنوز نتوانسته‌اند کنترل کامل این شهر را در دست بگیرند. سخن‌گوی ارتش بریتانیا گفته است که بصره به این دلیل یک هدف نظامی تعیین شده که برای مناطق اطراف اهمیت نظامی و سیاسی قابل توجهی دارد... گفته می‌شود که از روز شنبه ۲۲ مارس، آب و برق بخش‌های بزرگی از شهر بصره قطع شده است. بی‌بی‌سی افزود: «سازمان ملل متحد گفته است که قطع آب آشامیدنی سالم ممکن است باعث شود ده‌ها هزار تن از اهالی بصره گرفتار بیماری شوند. تراژدی انسانی در این جنگ، به حدی هولناک است که کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل متحد، نیز روز دوشنبه اقرار کرد: «مردم بصره به دلیل نداشتن آب و برق، ممکن است با فاجعه‌ای انسانی روبه‌رو باشند». او که در جمع خبرنگاران در سازمان ملل سخن می‌گفت، افزود: «شهری به این وسعت نمی‌تواند بدون آب و برق بماند و من فکر می‌کنم با زندانیان جنگی بایستی به گونه‌ای انسانی و براساس حقوق بین‌الملل رفتار شود».

در حالی که هواپیماهای آمریکایی و بریتانیایی مردم بصره را با بمب‌های خوشه‌ای و آتش‌زا به آتش می‌کشند و این شهر را برای ساکنان آن غیرقابل زندگی می‌کنند، تازه آقای کوفی عنان، خود را به ندیدن و نشنیدن می‌زند و پس از این همه وحشی‌گری و فجایع عظیم انسانی و نابودی منابع طبیعی این شهر و دیگر شهرهای عراق، هیچ اشاره‌ای به استفاده وسیع سلاح‌های کشتار جمعی از سوی نیروهای آمریکایی و بریتانیایی نمی‌کند و می‌گوید: «بازرسان تسلیحاتی سازمان ملل هنوز مسئولیت خلع سلاح عراق را بر عهده دارند و اگر وضعیت اجازه دهد انتظار می‌رود که آن‌ها به عراق باز گردند و بازرسی را ادامه دهند».

چه جهان بی‌شرمی و زشتی شده است که مردم یک کشور، زیر بمباران‌ها مداوم هزاران توپ، تانک، موشک و مدرن‌ترین سلاح‌های کشتار جمعی قصابی می‌شوند، آن وقت دبیرکل سازمان ملل چنین جهانی، وقیحانه چشم‌های خود را بر واقعیت‌ها می‌بندد و داستان‌های قبل از آغاز جنگ خونین را تکرار می‌کند، انگار که اتفاق مهمی روی نداده است؟!

در چنین روندی سازمان ملل و دبیرکل آن، جز ابزاری در دست آمریکا و متحدانش، برای پیشبرد اهداف اقتصادی، سیاسی و نظامی امپریالیستی، به درد چیز دیگری نمی‌خورد و با این جنگ، حقوق بین‌الملل و قوانین جهان‌شمول باقی مانده آن نیز خاصیت و کاربرد خود را در جهت برقراری صلح و عدالت در جهان کاملاً از دست می‌دهد.

جلوگیری از ورود دارو و مواد غذایی به عراق

عراق، اعلام کرده است که آمریکا و بریتانیا، مانع ارسال دارو و غذا به عراق هستند. محمد مهدی صالح، وزیر تجارت عراق، در یک نشست خبری در بغداد گفت که دولت آن کشور میلیاردها دلار برای خرید آذوقه و دارو از کشورهای خارجی پیش پرداخت کرده است. وی گفت عراق، این ارقام را در چهارچوب برنامه سازمان ملل متحد، موسوم به نفت در برابر غذا، خریداری کرده است. وی تاکید کرد، ارسال این ارقام به عراق، به خاطر فشار آمریکا و بریتانیا، متوقف و باعث کمبود مواد غذایی و دارویی در کشور شده است.

صالح افزود: «گر چه براساس قطعنامه‌های شورای امنیت، خریداری غذا و دارو با استفاده از صادرات محدود نفت عراق مجاز دانسته شده، اما سازمان ملل تحت فشار آمریکا و بریتانیا، تصمیم گرفته است ارسال این ارقام به عراق را متوقف کند.

فعلا جبهه شمال عراق را کد ماند

مدت‌ها بحث بر سر این بود که آمریکا و متحدانش در نظر دارند جبهه اصلی زمینی را از شمال عراق و کردستان آغاز کنند. اما به دلایل مختلف از جمله موقعیت حساس کردستان ترکیه و عراق، چانه زنی‌های ترکیه و باز کرن جبهه زمینی از کویت، آمریکا نیروهای خود را از ترکیه خارج می‌کند. از روز یک‌شنبه نیروهای آمریکایی مستقر در ترکیه در نزدیکی‌های مرز عراق، با تریلی و نیروهایش نیز با اتوبوس به بندر اسکندرون برگردانده می‌شوند تا با ۴۰ کشتی که در این بندر لنگر انداخته‌اند با تانک و توپ و دیگر تجهیزات کشتار جمعی، از بندر اسکندرون ترکیه، راهی بندر عقبه در اردن شوند گفته می‌شود آمریکا در نظر دارد، نیروهای خود را از بندر عقبه از داخل اردن، عبور دهد و به مرز عراق برساند تا از آن‌جا با تسخیر فرودگاه «H 2 صاد» عراق، جبهه جدیدی را برای حمله به عراق بگشاید. این نیروها باید راه طولانی از شهرهای اردن، طی کنند تا به مرز عراق برسند. در حالی که اکثریت مردم اردن، مخالف جنگ هستند، این احتمال وجود دارد که ورود نیروهای آمریکایی به این کشور، شورش‌های اجتماعی را سبب شود و موقعیت ملک عبدالله را نیز با خطر اجتماعی مواجه کند.

مخالفت جامعه اعراب با جنگ

وزرای خارجه کشورهای عربی، که در قاهره گرد هم آمده بودند، قطعنامه‌ای را شب دوشنبه ۲۴ مارس، به تصویب رساندند که در آن خواهان قطع فوری جنگ و خروج نیروهای آمریکایی و

بریتانیایی از این کشور شده اند.

در حالی که آمریکا و بریتانیا، تلاش زیادی به خرج دادند تا دولت‌های عربی را با خود همگام سازند، اما دولت‌های عربی از ترس مردم کشورهایشان نتوانستند خواست این دولت‌های جنگ طلب را برآورده سازند.

کشورهای عرب، تجاوز علیه عراق را محکوم کردند و خواستار عقب‌نشینی فوری نیروهای بریتانیا و آمریکا از عراق شدند. این اقدام در اجلاس جامعه عرب در قاهره انجام گرفت.

عمرو موسی دبیرکل جامعه عرب گفت، قطعنامه اجلاس که متضمن درخواست عقب‌نشینی است از سوی کلیه کشورهای عرب به جز کویت تایید شده است.

قطعنامه جامعه عرب، همچنین تاکید بر این امر دارد که کشورهای عربی به زودی خواهان برگزاری اجلاس فوق‌العاده شورای امنیت برای بررسی درخواست توقف جنگ خواهد شد.

عراق، این قطعنامه جامعه عرب را کافی ندانسته و خواهان تحریم نفتی این جامعه به آمریکا و بریتانیا شده است. چین و روسیه از قطعنامه جامعه عرب، پشتیبانی کرده اند.

تلفات جانی و آوارگی صدها هزار نفر در عراق

هنوز هیچ کس به درستی نمی‌داند که چه تعداد از نیروهای آمریکایی، بریتانیایی، عراقی و مردم عادی این کشور، در جنگ جان خود را از دست داده‌اند و یا آواره شده‌اند. چرا که سانسور شدیدی بر اخبار و گزارش‌های جنگ حاکم است و اساساً از فیلترهای نظامی می‌گذرد. یا این که خبرگزاری‌ها گزارش‌های خود را از خبرگزاری‌های رسمی «بی‌بی‌سی» و «سی‌ان‌ان» می‌گیرند.

بی‌بی‌سی، به نقل از منابع نظامی آمریکا، ۲۵ مارس، گزارش کرده است که در خلال نبردهای نیروهای آمریکایی با نفرات ارتش عراق، در دو روز گذشته، حدود پانصد سرباز عراقی کشته شده است. در این عملیات، واحدهای پیاده مکانیزه و زرهی ارتش آمریکا به پیشروی در مناطق وسیعی از جنوب عراق ادامه دادند.

مردم ستم‌دیده عراق، برای نجات جان خود و فرزندانشان مجبور شده‌اند خانه و کاشانه خود را رها سازند و به روستاها و نقاط مرزی پناه ببرند تا بلکه از بمباران‌های هوایی و موشک‌پراکنی‌های آمریکا و بریتانیا در امان بمانند.

کشورهای همجوار عراق، از جمله ایران و ترکیه مرزهای خود را به طور غیرانسانی روی این انسان‌های بی‌پناه بسته‌اند.

منابع سازمان ملل متحد، روز دوشنبه ۲۳ مارس گفته‌اند که تا چهار صد و پنجاه هزار تن فقط از ساکنان شمال عراق از خانه‌های خود گریخته‌اند.

بنا به گزارش دفتر سازمان ملل متحد، برای هماهنگی امور بشردوستانه در عراق، تعداد کثیری از اهالی شهرهای کرکوک، اربیل، دهوک و سلیمانیه محل‌های اقامت خود را ترک کرده و به کوهستان‌های اطراف پناه برده‌اند. همچنین نماینده کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور آوارگان گفته است که تاکنون آوارگان از مرزهای عراق عبور نکرده و به کشورهای همسایه نرفته‌اند. از شهرهای دیگر عراق، اطلاعاتی در دست نیست که چه تعداد از مردم شهرهای دیگر این کشور، به روستاها و مرزهای اردن، عربستان سعودی، کویت، ایران و... پناه برده‌اند.

جبهه ضد جنگ

در مقابل جبهه جنگ طلبان و آدم‌کشان، جبهه ضد جنگ و انسانی قوی در جریان است و هر انسان دوست و صلح دوست در تلاش است تا از هر امکانی برای قطع فوری این جنگ وحشی و غیرانسانی استفاده کند، مانند راهپیمایی، تظاهرات، تحصن و اعتصاب و...

روز شنبه ۲۲ و یکشنبه ۲۳ مارس، میلیون‌ها نفر در سراسر جهان بر علیه جنگ دست به تظاهرات زدند و نفرت و بی‌زاری خود را از این جنگ کثیف و وحشی ابراز داشتند.

تظاهرات ضد جنگ بیش از بیست هزار دانش‌آموز در شهر هامبورگ آلمان که تا نزدیکی کنسولگری آمریکا، راهپیمایی کرده بودند، با دخالت پلیس به درگیری کشیده شد. خبرگزاری آلمان گزارش داد: هنگامی که تظاهرکنندگان قصد نزدیک شدن به کنسولگری آمریکا در هامبورگ را داشتند، پلیس به آنان حمله ور شد و تعدادی از آنان را دستگیر کرد. بنا به گزارش این خبرگزاری، دانش‌آموزان با چوب و سنگ در مقابل یورش پلیس دست به مقاومت زدند و نیروهای پلیس، برای متفرق کردن تظاهرکنندگان از خودروهای آب‌پاش استفاده کرد. همچنین در برلین ۵۰ هزار نفر و کلن حدود ۱۵ هزار نفر بر علیه جنگ و بوش و بلر تظاهرات کردند.

در نیویورک، دویست هزار نفر، دست به تظاهرات زدند. صف تظاهرات نزدیک به سه کیلومتر بود. تظاهرکنندگان علیه جنگ و جرج بوش شعار می‌دادند. سخنرانان تاکید می‌کردند که جهانیان باید بدانند که مردم آمریکا، جنگ را محکوم می‌کند. در واشنگتن نیز هزاران نفر از تظاهرکنندگان با شعار «خون برای نفت نه» در مقابل کاخ سفید راهپیمایی کردند.

بنا به گزارش خبرگزاری‌ها، بیش از نیم میلیون نفر از نقاط مختلف لندن، به سوی «هاید پارک» راهپیمایی کردند. تظاهرکنندگان بر علیه بلر و جنگ شعار دادند و خواهان قطع جنگ شدند.

در ادامه تظاهرات‌های مداوم میلیونی در ایتالیا، روز یکشنبه ۲۳ مارس، از جمله هزاران نفر در مقابل پایگاه نظامی آمریکایی «سیگونلا»، در جنوب ایتالیا تظاهرات کردند.

در استرالیا، هزاران نفر علیه جنگ کثیف آمریکا و بریتانیا علیه عراق، دست به تجمعات اعتراضی

زدند و از جمله حدود چهار صد نفر از تظاهرکنندگان ضد جنگ، ساختمان پارلمان استرالیا را اشغال کردند و از جان هوارد نخست وزیر این کشور خواستند که سربازان استرالیایی را که در جنگ عراق شرکت دارند به کشور باز گردانند. در هفته گذشته دو هزار سرباز ارتش استرالیا، برای پیوستن به نیروهای آمریکایی و بریتانیایی، راهی منطقه جنگی شدند.

در پاریس، نزدیک به صد هزار نفر در میدان «ریپابلیک پلازا»، دست به تجمع اعتراضی علیه جنگ شدند. یکی از شعار تظاهرکنندگان، «بوش به کلوب جنایت کاران خوش آمدی» بود. در بندر مارسلی نیز حدود بیست هزار نفر علیه جنگ تظاهرات کردند. تظاهرکنندگان بوش را قاتل می نامیدند.

در شهرهای سوئد، ده ها هزار نفر به خیابان ها ریختند و دست به تظاهرات علیه جنگ زدند. از جمله در استکهلم و گوتنبرگ حدود صد هزار نفر تظاهرات کردند. در هلسینکی پایتخت فنلاند نیز حدود ۲۰ هزار نفر تظاهرات کردند.

در اسپانیا، بیش از ۲۵۰ هزار نفر تظاهرات کردند و بر علیه جنگ آمریکا و متحدانش علیه عراق شعار دادند. تظاهرکنندگان خواهان استعفای «خوزه ماریا» نخست وزیر این کشور شدند که با جنگ آمریکا و بریتانیا همکاری می کند.

تظاهرات های ضد جنگ در دیگر کشورهای جهان از آسیا تا هندوستان نیز در سطح میلیونی برگزار شد و در برخی کشورها پلیس به تظاهرکنندگان حمله کرد و تعدادی را نیز دستگیر نمود. برگزاری تظاهرات ها هر بار با شکوه تر و گسترده تر از بار پیش جریان دارد.

جایزه اسکار در سایه جنگ

در میان نگرانی و اندوه مردم جهان، از جنگ خونین آمریکا و بریتانیا، بر علیه مردم عراق، برگزاری مراسم هایی از نوع «اعطای جایزه اسکار»، می تواند مورد سوء استفاده هیات حاکمه آمریکا قرار گیرد. از این رو برخی از هنرپیشه های معروف هالیوود مانند تام هنگس، بروس ویلیس، ویل اسمیت و... شرکت در این مراسم را تحریم کردند.

اما با این وجود مراسم اسکار هفتاد و پنجم، در سایه شوم جنگ برگزار شد. در میان هنرمندانی که جایزه اسکار گرفتند سخنان «مایکل مور» بازتاب گسترده ای در رسانه های گروهی جهان داشت. مایکل مور، تهیه کننده فیلم های مستند، از جرج بوش، به عنوان رییس جمهور «غیرقانونی» نام برد و خواست به دلیل جنگ در عراق شرم کند.

این سخنان مایکل مور را برخی از هنرپیشه های هالیوود هو کردند و با نواختن موسیقی ارکستر نیز خواستند صدای او را خاموش کنند، اما بخش اعظم شرکت کنندگان با دست زدن های ممتد مخالفت خود را با جنگ ابراز داشتند. فیلم او، به نام «بولینگ برای کلمباین» عنوان بهترین فیلم مستند را

کسب کرد. این فیلم به بررسی کاربرد سلاح در آمریکا می‌پردازد.

به گزارش رادیو صدای آلمان، مایکل، پس از دریافت جایزه اسکار گفت: «ما واقعیت را دوست داریم و در دنیایی زندگی می‌کنیم که ساختگی است و نتایج انتخابات آن تقلبی است، نتایجی که رییس جمهوری ساختگی را روی کار می‌آورد که ما را به جنگ هدایت می‌کند. ما مخالف این جنگ هستیم، آقای بوش ننگ بر شما باد!».

براساس گزارش سایت اینترنتی اسکار، مایکل مور افزود: «آقای بوش چه وضعیت حاد باشد یا نباشد، ما مخالف جنگ هستیم. شرم بر تو باد. شرم بر تو باد!».

نیکول کیدمن، بازیگر نقش اول فیلم «ساعت‌ها» نیز ضمن قدردانی از همه دست‌اندرکاران این فیلم گفت: «من باید به خود بگویم، زمانی که جهان در چنین گردابی فرو رفته است، چرا باید به جشن آکادمی بیایم، من همه خانواده‌های قربانیان جنگ را به خدا می‌سپارم».

از سوی دیگر اعطای جایزه اسکار بهترین کارگردان به رومان پولانسکی، سازنده فیلم پیاپیست، بسیاری را غافلگیر کرد. آدریان برودی، بازیگر ۲۹ ساله که نوازنده پیانو در این فیلم است، جایزه اسکار بهترین بازیگر اول نقش مرد را از آن خود ساخت. وی در حالی که هنگام دریافت جایزه اسکار، اشک می‌ریخت از سیاهی‌های جنگ، از نزدیکی و از غم سخن گفت و اظهار امیدواری کرد که راه حلی مسالمت‌آمیز برای جنگ پیدا شود.

رومن پولانسکی کارگردان لهستانی، با دریافت جایزه بهترین کارگردانی از شگفتی‌آفرینی‌های مراسم هفتاد و پنجمین دوره انتخاب جایزه اسکار به شمار می‌آید.

تنی چند از برندگان جایزه اسکار، مانند پدرو المودوبار، کریس کوپر و مایکل مور، از فرصتی که برای سخنرانی به آن‌ها داده شده بود، برای بیان احساسات ضد جنگ خود استفاده کردند.

پدرو اکمودوبار، سینماگر اسپانیایی که برنده جایزه بهترین فیلم‌نامه غیراقتباسی برای فیلم «با او حرف بزن» شد، یکی از سخنرانان ضد جنگ در مراسم اسکار بود.

بنا به گزارش خبرگزاری‌ها، مراسم اهدای جوایز اسکار امسال، به خاطر جنگ خونین و وحشی آمریکا و متحدانش در عراق، شور و حال کم‌تری داشت و تعداد کم‌تری از ستارگان سینما در آن حضور داشتند. مسئولان آکادمی و هنرهای سینمایی نیز مجبور شده بودند تغییراتی در حال و هوای مراسم اسکار در سایه جنگ ایجاد کنند. از جمله فرش قرمز معروف این مراسم در مقابل در ورودی سالن «کداک»، گسترده نبود و نمایش ورود ستاره‌ها به سالن نیز حذف شده بود. از صف طویل لیموزین‌ها و هیاهوی عکاسان خبری نبود. همچنین تدابیر شدید امنیتی بر مراسم حاکم بود.

از سوی دیگر هزاران نفر بر علیه جنگ، در مقابل محل مراسم اسکار، دست به تجمع اعتراضی زده بودند. به گزارش خبرگزاری تایمز، پلیس برای پراکنده کردن تظاهرکنندگان به زور متوسل شد. رییس

پلیس ادعا کرد، موقعیت بسیار خوشونت آمیز شده بود و پلیس مجبور به عقب راندن تظاهرکنندگان شد.

ترکیه

ترکیه متحد استراتژیک آمریکاست و برای آمریکا و بریتانیا، بسیار حائز اهمیت بود که دولت این کشور در جنگ شرکت کند و جبهه شمال بر علیه عراق گشوده شود. با وجود این که دولت ترکیه، نه تنها مخالف شرکت در این جنگ را ندارد، بلکه جایگاه خاصی نیز برای شرکت در این جنگ برای خود قایل است. اما در چنین شرایطی تاکنون در معاملات ترکیه و هیات حاکمه آمریکا، به دلایل گوناگون از جمله دلایل زیر پیشرفت‌هایی حاصل نشده است.

اجتماعی

براساس آمارهایی که در روزنامه‌ها و رسانه‌های مختلف ترکیه منتشر شده است، حاکی از این است که حدود ۹۴ درصد مردم ترکیه، مخالف جنگ هستند. مردم اظهار می‌دارند هیچ دلیلی وجود ندارد که ما، در مسایل داخلی عراق دخالت کنیم. تغییر دولت عراق امر مردم این کشور است و به آمریکا و یا به ترکیه، ربطی ندارد.

سازمان‌ها و احزاب چپ و کمونیست، کنفدراسیون‌ها کارگری، نهادهای انسان‌دوست از زمانی که تبلیغات جنگ و احتمال شرکت ترکیه در این جنگ مطرح شده است در صفوف ده‌ها هزار نفری دست به تظاهرات می‌زنند و مخالفت خود را با جنگ اعلام می‌دارند. پس از آغاز جنگ نیز تظاهرات‌های ضد جنگ افزایش یافته است.

یکی از مهم‌ترین مشکل دولت ترکیه، در پیشبرد امر معاملات نهان و آشکار خود با ایالات متحده آمریکا وجود همین جنبش قوی ضد جنگ و حساسیت زیاد به حزب حاکم اسلامی عدالت و توسعه است. دولت ترکیه، با سیاست دوگانه روبه‌رو است. از یک طرف هیات حاکمه ترکیه، به عنوان متحد استراتژیک آمریکا و عضو ناتو، علاقه‌مند است در کنار آمریکا قرار گیرد و از سوی دیگر جرات ندارد چشم خود را بر واقعیت‌های اجتماعی این کشور، عضویت در تحدیه اروپا و... ببندد و حاکمیت را از دست بدهد.

اقتصادی

در مذاکراتی که یاشار یاکیش وزیر خارجه ترکیه و علی باباجان، یکی دیگر وزرای این کشور، با کالین

پاول داشتند، گفته می‌شود در زمینه‌های نظامی به توافقاتی دست پیدا کرده‌ایم اکنون در این گفت‌وگو رقم کمک مالی مورد بحث قرار گرفت.

پاول، می‌گوید، برای ترکیه، سه الی چهار میلیارد دلار کمک مالی در نظر گرفته‌ایم. پاول از همتای ترکیه‌ای سؤال می‌کند نظر شما چیست؟

یاشار یاکیش جواب می‌دهد، ما مبلغ ۹۰ میلیارد دلار حساب کرده‌ایم. پاول می‌گوید، در مورد این ارقام نمی‌توان بحث کرد. ظاهراً گفت‌وگو در این جا خاتمه می‌یابد.

لازم به تاکید است که بنا به آمارهای رسمی دولتی، ترکیه، ۲۲۰ میلیارد دلار بدهی دارد که از این مبلغ ۹۲ میلیارد دلار آن به به بانک‌های داخلی و ۱۲۷ میلیارد دلار آن نیز به جوامع بین‌المللی از جمله صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی است. این کشور حتا برای پرداخت بهره بدهی‌هایش نیاز به قرض‌های جدیدی دارد. از این رو گرانی و تورم فزاینده در این کشور، معضل بزرگ مردم، به ویژه کارگران است.

مسئله مردم کرد

ترکیه، حدود ۱۸ میلیون شهروند کرد دارد. این شهروندان همواره در زیر سرکوب و ستم زندگی کرده‌اند و در سال‌های اخیر با وجود این که هنوز در قوانین رسمی تغییر چندانی به وجود نیامده است، اما مبارزه اجتماعی مردم کرد و گرایش چپ جامعه این کشور، به دولت تحمیل کرده است که هویت این مردم تحت ستم را به رسمیت بشناسد و اجباراً به فعالیت احزاب کردی که یکی پس دیگری فعالیت آن‌ها را ممنوع می‌کند اجازه فعالیت نسبی شده است و یا برنامه‌های محدودی نیز به زیان کردی از کانال‌های تلویزیونی و ایستگاه‌های رادیویی پخش شود.

علاوه بر این مردم کردستان عراق نیز دولت ترکیه را یک دولت سرکوبگر می‌دانند، به دلیل این که از سال ۱۹۹۱ و از حمله آمریکا به عراق، بارها ارتش ترکیه به بهانه سرکوب چریک‌های سازمان کارگران کردستان (پ.ک.ک.)، تا عمق خاک کردستان پیشروی کرده است.

دولت ترکیه، همچنین جریانی به نام «حزب ترکمن» را به وجود آورده است که در صورت نیاز از وجود آن‌ها به عنوان کنتر استفاده کند. هدف ترکیه اشغال کردستان و یا دست کم بخش‌هایی از آن است. توجیه ترکیه برای ورود نیروهایش به کردستان عراق، جلوگیری از به وجود آمدن و زمینه‌های یک دولت مستقل کرد، جلوگیری از سرازیر شدن آوارگان عراقی به ترکیه و سرکوب چریک‌های «پ.ک.ک.» است. دولت ترکیه، به طور کلی نگران است که هر گونه تحول احتمالی در بهبود شرایط مردم کردستان عراق، تاثیر خود را بر مردم کردستان ترکیه نیز بگذارد. بدین ترتیب دولت ترکیه، علاوه بر تعقیب اهداف اقتصادی و سیاسی و نظامی خود در این جنگ، همواره نگران این است که مردم کردستان

ترکیه و عراق در همبستگی با یکدیگر دولت ترکیه را با معضلات جدی سیاسی و اجتماعی روبه رو سازند.

حسن کونداکچی، ژنرال بازنشسته ترک که در سال‌های اخیر فرماندهی ۳۵ هزار نیروی نظامی را به عهده داشت که چندین بار این نیرو تا عمق خاک عراق پیشروی کرده و بازگشته است، در گفت‌وگویی با روزنامه ترجمان ۲۴ مارس می‌گوید: «ما باید نقاط استراتژیک را بگیریم، در صورتی که «پ.ک.ک» به ترکیه و بارزانی و طالبانی، خیال حمله به ترکمن‌ها را داشته باشند، اجازه داده نشود».

این ژنرال تاکید می‌کند: «هنگامی که ما، با ۳۵ هزار نیرو وارد این منطقه شدیم، نیروی دیگری وجود نداشت. در حالی که اکنون در شمال عراق، نیروهای آمریکا و دیگر نیروها نیز هستند. اگر تماشاگر باشیم مشکلاتی بروز خواهد کرد. در یک نمونه موشک‌های ضد هوایی آمریکایی هلیکوپتر انگلیسی را سرنگون کرد. در ادامه جنگ، احتمال این که نیروی‌های دوست با همدیگر درگیر شوند دور از انتظار نیست. به همین دلیلی آمریکا، در مراحل اولیه جنگ نمی‌پذیرد که ما وارد آن جا شویم، از این رو گفته می‌شود به جای تانک و سلاح‌های سنگین نیروهایی را با سلاح‌های سبک در ۱۵ یا ۲۰ کیلومتری عمق خاک شمال عراق مستقر کنیم. اما تاکید می‌کنم که در صورتی که منافع ملی ما ایجاب کند باید نقاط استراتژیک را بگیریم. از این هدف به هیچ وجه نباید منصرف شد». ژنرال کونداکچی در ادامه سخنانش افزود: «اکنون آمریکا نیازی به ارتش ما حس نمی‌کند. اما اگر ارتش آمریکا، نتواند از جبهه فرات رد شود و یا با مقاومت روبه‌رو شود آن‌گاه احتمال دارد که بوش، مجدداً در ما را به صدا درآورد. فعلاً نیروها و تجهیزات آمریکا در آناطولی به کشتی‌های خود برگردانده می‌شوند تا از طریق دریای سرخ راهی کویت گردند».

اتحادیه اروپا

بزرگ‌ترین اعضای اتحادیه اروپا، یعنی فرانسه و آلمان، سرسختانه در راستای منافع اقتصادی و سیاسی خودشان، تاکنون در مقابل قلدری و جنگ ویران‌گر آمریکا و بریتانیا ایستاده‌اند. از این رو این دولت‌ها و دولت‌های دیگری مانند دولت بلژیک، دولت ترکیه را تحت فشار قرار داده‌اند که وارد جنگ با عراق نشود.

اتحادیه اروپا، روز دوشنبه ۲۴ مارس، به ترکیه هشدار داد که اعزام نیروهایش به عراق، می‌تواند تقاضای عضویت آن کشور در اتحادیه اروپا را با مشکل مواجه سازد.

لوئی میشل، وزیر خارجه بلژیک، دوشنبه، در یک گفت‌وگوی تلویزیونی، به دولت ترکیه هشدار داد که اگر ارتش این کشور، وارد شمال عراق شود، شانس عضویت در اتحادیه اروپا را از دست خواهد داد.

لوئی، همچنین تهدید کرد که در صورت ورود ارتش ترکیه، به کردستان عراق، خدمه بلژیکی هواپیماهای آواکس را فرا خواهد خواند.

قبل از لوئی میشل، دولت‌های فرانسه و آلمان نیز هشدار مشابهی را به ترکیه داده بودند. پیتر استراک، وزیر دفاع آلمان، ترکیه را تهدید کرد که در صورت ورود ارتش ترکیه به شمال عراق، خدمه هواپیماهای آواکس را از ترکیه خارج خواهد کرد.

هم اکنون ۴ فروند هواپیمای جاسوسی آواکس، وابسته به ناتو، در شهر کنیا مسقر هستند و حفاظت از ترکیه را به عهده دارند.

اخیرا تونی بلر نخست وزیر انگلیس نیز مخالفت خود را با ورود ارتش ترکیه، به کردستان عراق اعلام کرد. تونی بلر، در پارلمان بریتانیا گفت: «در رابطه با ترکیه، هرگونه تجاوز (به خاک عراق) غیرقابل قبول خواهد بود».

آمریکا، قصد داشت از خاک ترکیه برای حمله زمینی به عراق استفاده کند اما به دلیل این که پارلمان ترکیه، در اثر فشار افکار عمومی مردم و دیگر عوامل نتوانست درخواست آمریکا را مورد تصویب قرار دهد و تنها اجازه داده شد از حریم هوایی این کشور استفاده کند. جرج بوش، روز دوشنبه ۲۳ مارس گفت که آمریکا، به صراحت به ترک‌ها گفته است که نباید از مرز عراق عبور کنند.

دلیلی اصلی مخالفت آمریکا و بریتانیا، با ترکیه، بر سر این است که اولاً دولت این کشور، تاکنون از تامین هدف‌های آن‌ها ناتوان بوده است و از سوی دیگر کردستان عراق، به شدت ملتهب است و احتمال دارد در میان جنگ، مردم ستم‌دیده کرد دست به شورش بزنند و از جمله با ارتش ترکیه درگیر شوند. این مسئله جنگ در جنگ را سبب می‌شود و به نفع آمریکا و بریتانیا نیست.

در چنین وضعیتی دولت ترکیه، منزوی شده است. رجب طیب اردوغان نخست وزیر جدید ترکیه، روز یک‌شنبه ۲۳ مارس، ادعا کرد که حضور ترکیه در عراق، به آوارگان و تقویت ایمنی کمک می‌کند. وی تاکید کرد که علی‌رغم مخالفت، استقرار نیروهای ترک در شمال عراق صورت خواهد گرفت. اکنون خلیل زاد، نماینده ویژه آمریکا در امور عراق، در ترکیه به سر می‌برد و سرگرم گفت‌وگو و مذاکره با دولت این کشور است.

خوشبینی‌های اولیه آمریکا و بریتانیا، برای تسخیر سریع عراق به یاس تبدیل شد

همه این فاکتورهایی که بدان‌ها اشاره کردیم، خوشبینی‌های اولیه آمریکا و بریتانیا برای تسخیر سریع عراق، جای خود را به نگرانی آن‌ها داده است. به نظر می‌رسد سربازان آمریکایی و بریتانیایی روحیه خود را باخته باشند. چرا که به آن‌ها گفته شده بود مقاومت چندان در برابر آن‌ها نخواهد بود؛ ارتش عراق خود را تسلیم خواهد کرد؛ مردم با شاخه‌های کل از آنان استقبال خواهند کرد و سریعاً عراق

سقوط خواهد کرد. تاکنون چنین اتفاقی نیافتاده است؛ نه ارتش خود را تسلیم کرده و نه مردم از سربازان آمریکایی و بریتانیایی، استقبال کرده‌اند، بلکه بر عکس نیروهای آمریکایی و بریتانیایی، با مقاومت شدید ارتش و نیروی‌های شبه نظامی روبه‌رو شده‌اند.

جرج بوش رییس جمهور آمریکا، اقرار کرده است که این جنگ سخت و برای ادامه آن نیاز به هشتاد میلیارد دلار است.

اخبارها همه حاکی از مقاومت شدید نیروهای عراقی در مقابل اشغال‌گران آمریکایی و بریتانیایی است. آمریکا و بریتانیا، تمام سعی خود را به کار می‌گیرند، تلفات وارده بر نیروهای خود را سانسور کنند تا افکار عمومی مردم کشورهايشان بیش از این علیه جنگ بسیج نشود.

دور روز پیش خبرگزاری‌ها به نقل از منابع سخن‌گویان آمریکایی اعلام کردند که شهرهای ام‌القصر و ناصریه و بصره به دست نیروهای آمریکایی و بریتانیایی تسخیر شده و یا در حال سقوط است، اما بعدا اعلام کردند که در این شهرها مقاومت شدیدی وجود دارد و آن‌ها این شهرها را دور زدند و به سوی بغداد حرکت کردند که در نزدیکی شهر نجف نیز درگیری‌های شدیدی در جریان است.

علاوه بر این تغییراتی نیز در مواضع مخالفین عراقی در همکاری با آمریکا و بریتانیا به وجود آمده است. چندی پیش حزب شیوعی عراق (حزب توده عراق)، اعلام کرد که با نیروهای آمریکایی و بریتانیایی در حمله به عراق همکاری نمی‌کند. دو روز پیش نیز آیت‌الله حکیم، رییس مجلس اعلای عراق اعلام کرد که نیروهایش (سپاه بدر) با آمریکا همکاری نمی‌کنند. هر دوی این جریان از مخالفین عمده دولت عراق به شمار می‌آیند.

جرج بوش، از کنگره خواست، ۷۵ میلیارد دلار برای پرداخت هزینه‌های جنگ با عراق اختصاص دهد. این رقم با توجه به این فرض تهیه شده است که جنگ تنها یک ماه به طول خواهد انجامید و بخش عمده آن که بالغ بر ۷۲ میلیارد دلار است، مستقیماً در اختیار وزارت دفاع قرار خواهد گرفت. رییس جمهور آمریکا، علاوه بر این از کنگره درخواست کرده است که مبالغی را نیز برای بهبود امنیت داخلی اختصاص دهد. او همچنین تقاضای اختصاص کمک مالی بزرگی به اسرائیل و سایر متحدان آمریکا به کنگره داده است.

تصور کنید که اگر جهان انسانی داشتیم و این مبالغ هنگفت به رفاه و خدمات اجتماعی بشر اختصاص داده می‌شد، میلیون‌ها انسان در فقر و فلاکت، درد و رنج فزاینده به سر نمی‌بردند؟ اما متأسفانه فعلاً برجهان ما، جنگ‌طلبان، استثمارگران، دیکتاتوران و آدم‌خوارانی وحشی مانند بوش، بلر، خامنه‌ای، شارون و... حکم می‌رانند و زندگی را برای بشر غیرقابل تحمل و ناامن می‌سازند.

دورویی و ریاکاری هیات حاکمه آمریکا و بریتانیا، به حدی شنیع است که خودشان اسرای را به شیوه‌های تحقیرآمیز و غیرانسانی به جلو دوربین‌های تلویزیون می‌آورند، حتا در یک نمونه روزنامه‌ها

تصویری را چاپ کرده بودند که در آن چند سرباز عراقی در یک سنگر، با وجود این که پرچم سفید به عنوان تسلیم بلند کرده‌اند اما همه آن‌ها کشته شده‌اند و پرچم سفیدی که بر بالای چوبی بسته شده است همچنان بر بالای سنگرشان افراشته است و سربازان آمریکایی و بریتانیایی با خنده و غرور و دیوانه‌وار بر بالای سر جنازه این سربازان عکس می‌گیرند. اما هنگامی که تلویزیون‌ها مصاحبه با چند سرباز آمریکایی را که اسیر عراقی‌ها شده‌اند پخش می‌کنند موج اعتراض و تبلیغات آمریکا، در جهان طنین‌انداز می‌گردد که عراق قوانین جنگی را زیر پا گذاشته است؟!!

آمریکا و بریتانیا با صدها هزار نیروی مجهز به سلاح‌های مخرب و کشتار جمعی، از جمله هزاران هواپیما، توپ، تانک و موشک‌های مخرب، بدون کم‌ترین رحم و احساس انسانی، زنان، کودکان، سال‌خوردگان عراقی را به خاک و خون می‌کشند، منازل را ویران می‌سازند و محیط زیست را برای زیست و زندگی خطرناک می‌کنند. وحشی‌گری‌های این جنگ در تاریخ بی‌سابقه است. در همین شش روزی که جنگ آغاز شده، با وجود سانسور شدید و تبلیغات دروغین، همین حد نیز هولناک بودن جنایات نیروهای آمریکایی و بریتانیایی در عراق را نشان می‌دهد. اهداف آمریکا و متحدانش در این جنگ خونین، چیزی جز اعمال سلطه امپریالیستی خود بر جهان نیست.

باید با تمام نیرو در مقابل این جنگ و وحشی‌گری‌های جرج بوش و تونی بلر ایستاد و با اعتصاب، اعتراض، راهپیمایی، اشغال، تحصن و... جنگ طلبان را به قطع فوری جنگ و خروج نیروهای شان از عراق وادار کرد و دست مردم این کشور را در تعیین سرنوشت خود و ساختن تاریخ‌شان آزاد گذاشت. هیچ انسان آزادی‌خواه، طرفدار صلح، رفاه، عدالت اجتماعی و طرفدار حرمت انسانی نمی‌تواند در مقابل این همه بی‌حقوقی، زورگویی و جنگ خونین سکوت کند و نظاره‌گر باشد. باید با هر امکان و نیرویی بر علیه این جنگ به پا خاست.